

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การติดต่อกับสังคมภายนอก และทัศนคติ
กับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าอาข่า พื้นที่ดอยแม่สลอง
อ.แม่จัน-อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย

นางสาวจิราพร ชุนศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิทยาศาสตรพัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-639-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**MEDIA EXPOSURE, COSMOPOLITENESS, ATTITUDE TOWARD, AND THE CHANGE
OF WAY OF LIFE OF HILLTRIBE PEOPLE (AKHA), AT DOI MAE SALONG,
AMPHOE MAE CHAN AND AMPHOE MAE FAHLUANG , CHIANG RAI PROVINCE**

Miss Jiraporn Khunsri

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication**

Department of Public Relations

Graduate School

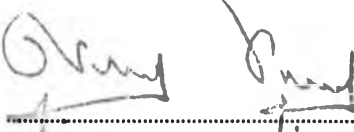
Chulalongkorn University

Academic Year 1998

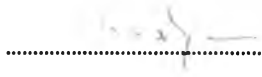
ISBN 974-331-639-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การติดต่อกับสังคมภายนอก และ
ทัศนคติกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าอาข่า พื้นที่ดอย
แม่สลอง อ.แม่จัน-อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย
โดย นางสาวจิราพร ชุนศรี
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญลือ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ สตะเวทิน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

จิราพร ขุนศรี พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การติดต่อกับสังคมภายนอก และทัศนคติกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ของชาวเขาเผ่าอาข่า พื้นที่ดอยแม่สลอง อ.แม่จัน -อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย (MEDIA EXPOSURE, COSMOPOLITENESS, ATTITUDE TOWARD, AND THE CHANGE OF WAY OF LIFE OF HILLTRIBE PEOPLE (AKHA), AT DOI MAESALONG, AMPHOE MAECHAN AND AMPHOE MAEFAHLUANG, CHIANG RAI PROVINCE, อ.ที่ปรึกษา รศ.ปรมะ ทัศเวทิน, 153 หน้า. ISBN 974-331-639-6.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การติดต่อกับสังคมภายนอก และทัศนคติ กับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าอาข่า พื้นที่ดอยแม่สลอง อ.แม่จัน-อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีทั้งสิ้น 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ซึ่งประมวลผล โดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการติดต่อกับสังคมภายนอก
2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต
3. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าอาข่า
4. การติดต่อกับสังคมภายนอกมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวเขาเผ่าอาข่า
5. การติดต่อกับสังคมภายนอกมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต
6. ทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต
7. พื้นที่อยู่อาศัย ความต้องการมีบุตร ศาสนา และอาชีพแตกต่างกัน มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตแตกต่างกัน
8. เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไม่แตกต่างกัน
9. เมื่อใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตได้ตามลำดับคือ การนับถือศาสนาพุทธ การประกอบอาชีพทำนา ความต้องการมีบุตร การเปิดรับสื่อวิทยุ ทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การศึกษา เจ้าหน้าที่มูลนิธิ และการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา 2541.....

ลายมือชื่อนิสิต จิราพร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา K.A. In.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม -.....

#4085060828MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: MEDIA EXPOSURE/COSMOPOLITENESS/ATTITUDE/THE CHANGE OF WAY OF LIFE

JIRAPORN KHUNSRI : MEDIA EXPOSURE,COSMOPOLITENESS,ATTITUDE TOWARD, AND THE CHANGE OF WAY OF LIFE OF HILLTRIBE PEOPLE(AKHA), AT DOI MAE SALONG,AMPHOE MAECHAN AND AMPHOE MAEFALUANG, CHIANG RAI PROVINCE. THESIS ADVISER : ASSO.PROF.PARAMA SATAWEDIN, Ph.D.153 pp. ISBN 974-331-639-6.

The purpose of this research was to investigate the correlations between media exposure, cosmopolitanism, attitude toward and the change of way of life of hilltribe people (Akha),at Doi Mae salong, Amphoe Maechan and Amphoe Maefahluang, Chiang Rai Province.Questionnaires were used to collect data from a total of 364 samples. Frequency, percentage, mean, t-test, one-way ANOVA, Pearson' product moment correlation coefficient, and Multiple Regressstion Analysis were employed for the analysis of the data. SPSS Program was used for data processing.

The results of the study were as follows :

1. Media Exposure correlate with cosmopolitanism.
2. Media Exposure correlate with attitude toward the change of way of life.
3. Media Exposure correlate with the change of way of life.
4. cosmopolitanism correlate with attitude toward the change of way of life.
5. cosmopolitanism correlate with the change of way of life.
6. Attitude toward the change of way of life correlate with the change of way of life.
7. Difference in location, the expected number of children, religion and occupation were different in the change of way of life. Difference in sex, age, education and income were not different in the change of way of life.
8. When Multiple Regression Analysis was employed, it was found that Buddhism, rice farming, the expected number of children, exposure to radio, attitude toward the change of way of life, NGO officers, education and exposure to newspaper could respectively explain the way of life.

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์.....

สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อ.....จิราพร.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....พ.ร.อ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....-.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นสิ่งแทนความภาคภูมิใจ เป็นผลผลิตที่มาจากความมานะพยายาม และความตั้งใจจริง ในการเก็บเกี่ยวและเรียงร้อยประสบการณ์เข้ากับเนื้อหาทางวิชาการ ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาตลอดระยะเวลาเกือบ 2 ปี ในชีวิตนิสิตปริญญาโทของผู้วิจัย

ซึ่งผู้วิจัยระลึกอยู่เสมอว่า คงไม่มีโอกาสได้สัมผัสความรู้สึกที่เริ่มต้นในความสำเร็จนี้ได้ ถ้าขาดผู้มีพระคุณใหญ่หลวง ดังต่อไปนี้

ผู้หล่อหลอมแนวคิด จิตวิญญาณ ให้ทั้งโอกาส แรงใจ และทุนในการศึกษา....**คุณพ่อ โกเมศ-คุณแม่วราพร และพี่น้องตระกูล “ขุนศรี”**

ผู้ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่ง ช่วยกรุณาตรวจทานแก้ไขต้นฉบับ และให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการจัดทำ....**รศ.ดร.ปรมะ สตะเวทิน** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ให้คำแนะนำและช่วยชี้แนะให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์....**รศ.ดร.ธนวดี บุญลือ** ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ให้คำแนะนำด้านสถิติในการวิเคราะห์ผล และช่วยตรวจทานความถูกต้องของสถิติ....**อ.ดร.วิเชียร เกตุสิงห์** กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้เป็นมิตรแท้ คอยสนับสนุน และให้กำลังใจ....**คุณเพียงเพ็ญ เทพาคำ และคุณชื่นจิต นานาสสมบัติ**

ผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุข ดูแลซึ่งกันและกันด้วยดีมาตลอด....**ผองเพื่อน Dev Comm** ร่วมชั้นเรียนที่น่ารักเหลือเกิน

ผู้ให้ความช่วยเหลือในการจัดเก็บข้อมูล...**เจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนาชุมชนในเขตภูเขา, อาสาสมัครชาวอาข่า และชาวอาข่า** ที่ยิ้มแย้มและจริงใจ และ

ผู้ที่อยู่เคียงข้าง คอยห่วงใย เป็นกำลังใจ, เป็น ATM ยามฉุกเฉิน และอดนอน ทนหิว ทนเหนื่อยด้วยกันบนดอย ขณะเก็บข้อมูล....**คุณเชษฐพล มานะกุล**

อยากขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งอีกครั้ง....ด้วยความจริงใจ

จิราพร ขุนศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
ตารางสารบัญ.....	ซ
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ปัญหานำวิจัย.....	6
สมมุติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร.....	10
ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อมวลชนและสื่อบุคคล.....	13
แนวคิดการติดต่อกับสังคมภายนอก.....	23
แนวคิดด้านทัศนคติ.....	25
ทฤษฎีการยอมรับนวัตกรรม.....	29
ลักษณะทางประชากรของผู้รับสาร.....	42
แนวคิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม.....	45
ทฤษฎีความเข้าใจชนชาติอื่น.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 ระเบียบวิธีวิจัย	53
ประชากร.....	53
กลุ่มตัวอย่าง.....	53
ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
การทดสอบเครื่องมือ.....	55
การวัดตัวแปร.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล.....	61
การประมวลผลข้อมูล.....	62
4 ผลการวิจัย.....	63
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา.....	65
ข้อมูลด้านประชากร.....	67
การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล.....	68
การติดต่อกับสังคมภายนอก.....	86
ทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	88
การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	89
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	91
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผลการวิจัย.....	107
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	117
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	118
รายการอ้างอิง.....	119
ภาคผนวก.....	124
- แบบสอบถาม.....	125
- ประวัติอาสา (อีโก้).....	134
ประวัติผู้วิจัย.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
	ตารางเปรียบเทียบระหว่างสื่อมวลชนและสื่อบุคคล.....	22
	ตารางแสดงลักษณะการติดต่อกับสังคมภายนอก.....	24
	ตารางเปรียบเทียบองค์ประกอบของการสื่อสารกับองค์ประกอบ ของการเผยแพร่ข่าวสาร.....	31
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะประชากร.....	65
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	67
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเปิดรับสื่อ มวลชน.....	68
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเปิดรับสื่อ บุคคล.....	68
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการเปิด รับสื่อวิทยุ.....	69
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายการที่ชอบฟัง.....	70
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานีวิทยุที่ เป็นประจำ.....	72
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเวลาที่ฟังวิทยุ.....	74
9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการเปิดรับ สื่อโทรทัศน์.....	73
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของรายการที่ชอบดู.....	74
11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานีโทรทัศน์ที่ดูเป็นประจำ.....	75
12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเวลาที่ดูโทรทัศน์.....	76
13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการเปิดรับสื่อ หนังสือพิมพ์.....	77
14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเรื่องี่อ่านจากหนังสือพิมพ์.....	78
15	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนังสือพิมพ์ที่อ่าน.....	79
16	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์.....	80
17	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการเปิดรับสื่อวิทยุ.....	81
18	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเรื่องี่อ่านจากวิทยุ.....	82

19	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามนิตยสารที่ชอบอ่าน.....	83
20	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงเวลาที่ย่านนิตยสาร.....	84
21	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเปิดรับสื่อบุคคล.....	85
22	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการติดต่อกับสังคมภายนอก.....	86
23	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปริมาณการติดต่อกับสังคมภายนอก.....	86
24	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามค่าเฉลี่ยการติดต่อกับสังคมภายนอก.....	87
25	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	88
26	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	89
27	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	89
28	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	90
29	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับการติดต่อกับสังคมภายนอก.....	91
30	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับสื่อบุคคลกับการติดต่อกับสังคมภายนอก.....	91
31	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	92
32	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับสื่อบุคคลกับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	93
33	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	94
34	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการเปิดรับสื่อบุคคลกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	95
35	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการติดต่อกับสังคมภายนอกกับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	96
36	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างการติดต่อกับสังคมภายนอกกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	96
37	แสดงค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	97

38	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของลักษณะทางประชากรกับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต.....	98
39	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเป็นตัวแปรตาม โดยเลือกพยากรณ์ เฉพาะที่มีนัยสำคัญทางสถิติ.....	100